

IZVOARELE

Ziar de interes local al Primăriei oraș Borsec.

Ediția III. Martie 2017

NU TREMUR LA CUTREMUR!

Miercuri, 30.03.2017, s-a desfășurat în Borsec un exercițiu de alarmare publică în caz de cutremur. Printre obiectivele acestei simulări s-au numărat și cunoașterea metodelor de protecție în timpul cutremurului și acționarea conștientă în vederea evacuării în siguranță dintr-un imobil. De asemenea, s-au actualizat regulile de protecție și de comportare a personalului didactic și administrativ pe timpul și imediat după producerea unui cutremur, cât și aspecte legate de comunicare și coordonare în timpul unei situații de urgență, însușirea unor procedee simple de transport și salvare a răniților. Cu această ocazie s-au reamintit semnalele Alarmă la dezastre și Încetarea alarmei spre recunoaștere și acționare corespunzătoare.

După reuniunea Comitetului local pentru situații de urgență, la ora 10.45 s-a declanșat alarma la dezastre care a marcat începerea exercițiului la Liceul Tehnologic Zimmethausen, imediat intervenind atât SVSU Borsec cât și echipa ISU-Corbu.

S-a acționat conform regulilor însușite de întreg personalul, astfel că după adăpostirea elevilor și a personalului didactic s-a verificat viabilitatea căilor de acces de către persoanele desemnate și s-a procedat la evacuarea în siguranță. La locul de adunare s-a efectuat prezența elevilor și s-a raportat lipsa unuia dintre aceștia.

Intervenția serviciilor specializate a fost promptă.

A fost simulată atât evacuarea unei victime cu fractură craniană și fractură de membru superior, precum și acordarea primului ajutor de către personal specializat, în acest caz, doamna Horvath Felicia- asistent medical și domnul Ferencz Zsolt- pompier voluntar, cadru specializat, angajat al Ambulanței Borsec.

Prezența pompierilor s-a dovedit extrem de promptă întrucât urmare a cutremurului s-ar fi produs un incendiu, iar intervenția acestora a fost excelentă.

La finalul exercițiului, domnul primar, Mik Jozsef, în calitate de președinte al Comitetului local pentru situații de urgență a mulțumit tuturor participanților pentru felul în care s-a derulat această acțiune.

Evaluarea exercițiului conform criteriilor specifice s-a realizat de către reprezentantul Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență Oltul- Harghita, domnul Locotenent-colonel Scurtu Emanoil.

Domnul Simon Zsolt, șeful SVSU Borsec, le-a prezentat elevilor cu ajutorul echipei mașina de intervenție și câteva tehnici de intervenție.

Activitatea s-a încheiat cu speranța că nu va fi nevoie să punem în practică în mod real aceste tehnici, iar dacă va fi, atunci vom ști să ne salvăm și să-i ajutăm pe cei din jurul nostru.

Director adjunct, Hângan Daniela

foto: Móga Attila

HOTĂRĂRILE CONSILIULUI LOCAL ORĂȘENESC BORSEC – LUNA MARTIE 2017

Consiliul local al orașului Borsec s-a întrunit în data de 21 martie 2017 și au fost adoptate următoarele hotărâri:

În Hotărârea nr. 23 s-a aprobat bugetul local pe anul 2017. În comparație cu anul precedent nu sunt mari diferențe, în continuare se pune accent pe construirea și finalizarea Centrului de Tratament Multifuncțional Spa-Wellness.

În Hotărârea nr. 24 s-a aprobat bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2017 pentru SC.Dezvoltare Urbană SRL.

În Hotărârea nr. 25 s-a aprobat deplasarea unei delegații oficiale la Pilisvörösvár – Ungaria, care va avea loc în luna august.

În Hotărârea nr. 26 s-a aprobat decontarea navei cadrelor didactice aferente lunii ianuarie 2017.

În Hotărârea nr. 27 s-au aprobat criteriile și metodologia de acordare a ajutoarelor de urgență persoanelor/familiilor și copiilor internați în Casa de tip familial ”Flüei Szent Miklós” din orașul Borsec, din bugetul local pe 2017, care se află în situații de necesitate cauzate de calamități naturale, precum și

alte situații deosebite. Ajutorul acordat este de 250 lei/lună/copil, la care se adaugă ajutorul primit de la stat și de la Fundația Sfântul Francisc din Deva.

În Hotărârea nr. 28 s-au luat decizii privind intabularea construcțiilor de pe strada Nouă și Petöfi, realizate în baza Legii nr. 15/2003.

În Hotărârea nr. 29 s-a aprobat deplasarea unei delegații oficiale la Dunaföldvár – Ungaria, în perioada 24-26 martie.

În Hotărârea nr. 30 s-au luat decizii privind ajustarea tarifelor pentru colectarea și transportul deșeurii menajere. Firma AVE HURON SRL a mărit prețul pentru serviciile oferite, explicațiile au fost oferite de însuși directorul firmei, Koszta Attila, și un angajat al acestuia. De acum, persoanele fizice vor plăti 6,76 lei + TVA iar firmele 93,77 lei + TVA.

În Hotărârea nr. 31 s-a aprobat alipirea unor loturi de teren pentru cei care au cerut și au primit spațiu pentru construirea unei pensiuni turistice.

Traducere după: Farkas Aladár

SECRETELE IUBIRII

”Pentru a primi iubire, trebuie doar să oferi.

Cu cât mai multă iubire vei oferi, cu atât mai multă vei primi.

A iubi – înseamnă să dăruiești o parte din tine,

Necondiționat și fără să ceri ceva în schimb.

Fă doar fapte bune, fără un scop anume!”

Omenirea secolului XXI este controlată în mare parte de posesivitate, existând un număr însemnat de persoane a căror viață este axată pe bunătate și dorința de a oferi iubire necondiționată celor din jur.

Din experiență proprie afirm faptul că, cei mai deschiși în a oferi și a primi iubire sunt copiii. Ei sunt cei care fără condiții ne oferă o îmbrățișare, sunt cei mai de seamă maeștrii care ne învață cum să iubim fără a cere ceva în schimb, oferindu-ne mereu bucurii și liniște sufletească.

”Un băiețel, de doar 4 anișori, a făcut o vizită vecinului, care era trist și plângea (a rămas văduv) și s-a așezat liniștit în brațele acestuia. După ceva timp, când mama își întreabă fiul ce făcuse el cu adevărat în curtea vecinului, acesta i-a răspuns: ”Nimic, doar l-am ajutat să plângă!” (Internet)

La ora de dirigenție am discutat asupra temei ”Fă doar fapte bune, fără un scop anume!”. Elevii au lucrat pe echipe având ca sarcină enumerarea metodelor prin care ar binedispune un băiețel trist, o doamnă vârstnică și singură și pe mama lor. Din multitudinea de idei prezentate, câteva atent selectate sunt

următoarele: lângă periuța de dinți a mamei, dimineața aș așeza un bilețel cu textul ”Te iubesc mama!”; i-aș dăruii flori; doamnei în vârstă i-aș fredona cântece, aș ajuta-o la cumpărături și de ziua ei i-aș ura un călduros ”La mulți ani!”; băiețelul trist l-aș înveseli cu o istorioară haioasă, l-aș invita la joacă, am viziona un film împreună cu părinții lui. Acestea sunt doar o mică parte din exemplele enumerate de copiii de 11 ani, despre cum simt ei bucuria de a oferi iubire celor din jur.

Niciodată să nu așteptăm și să ne întrebăm ce anume îmi poate oferi cealaltă persoană, ci să ne preocupăm ce putem noi să oferim persoanelor din preajma noastră.

Traducere după: Kovács J.

foto: Móga Attila

POSTUL MARE – PELERINAJ SPRE ÎNVIERE

„Vremea Postului să o începem cu bucurie, supunându-ne pe noi nevoițelor celor duhovnicești. Să ne lămurim sufletul, să ne curățim trupul. Să postim, precum de bucate, așa și de toată patima, desfătându-ne cu virtuțile Duhului. Întru care petrecând cu dragoste, să ne învrednicim toți a vedea preacinstită patima lui Hristos Dumnezeu, și Sfintele Paști, duhovnicește bucurându-ne”

foto: Moga A.

Când un om purcede într-o călătorie trebuie să cunoască încotro se îndreaptă. La fel se întâmplă și cu Postul. Mai presus de orice, Postul este o călătorie duhovnicească, iar destinația sa este Paștele, „Praznic al praznicelor”. El este pregătirea pentru „plinirea Paștelui, descoperirea cea adevărată”. De aceea, trebuie să începem prin a încerca să înțelegem legătura dintre Post și Paște, pentru că aceasta descoperă ceva esențial, ceva fundamental referitor la credința și viața noastră creștină.

Este oare necesar să explicăm că Paștele este mult mai mult decât una dintre sărbători, mult mai mult decât o comemorare anuală a unui eveniment trecut? Oricine a luat parte, chiar și o singură dată, la acea noapte care este „mai luminoasă decât ziua”, care a gustat din acea unică bucurie, cunoaște acest lucru. Dar ce este această bucurie? De ce putem cânta așa cum o facem în timpul Liturghiei pascale: „Astăzi toate s-au umplut de lumină, cerul și pământul și cele de sub pământ”? Cu ce înțeles prăznuim, așa cum o afirmăm că o facem: „moartea morții, zdrobirea iadului, începutul unei noi și nesfârșite vieți...”? Răspunsul la toate aceste întrebări este: noua viață, care cu aproape două mii de ani în urmă a răsărit din mormânt, ne-a fost dăruită nouă, tuturor celor care credem în Hristos. Și ne-a fost dată în ziua Botezului nostru, în care așa cum Sfântul Apostol Pavel spune: „ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții”(Romani, VI, 4). Astfel, de Paște prăznuim învierea lui Hristos ca pe ceva ce s-a petrecut și încă se mai petrece cu noi. Pentru că fiecare am căpătat darul acestei vieți noi, puterea de a o primi înăuntrul nostru și de a trăi după rânduielile ei. Este un dar care

schimbă total atitudinea noastră față de orice în această lume, inclusiv față de moarte. Căci în aceasta stă întreaga noastră credință: prin propria Sa moarte, Hristos a schimbat natura intimă a morții, a transformat-o într-o punte — o „trecere”, un „Paște” — către împărăția lui Dumnezeu, schimbând tragedia tragediilor într-o biruință capitală. „Cu moartea pe moarte

călcând”, ne-a făcut părtași la învierea Sa. Acesta este motivul pentru care, la sfârșitul Utreniei Paștelui spunem: „Hristos a înviat și viața stăpânește!

Aceasta este credința Bisericii mărturisită și vădită de nenumărații săi sfinți. Oare nu ni se confirmă zilnic că această credință o avem foarte rar, că tot timpul risipim și înșelăm „viața cea nouă” pe care am primit-o ca pe un dar, și că de fapt noi trăim ca și cum Hristos n-ar fi înviat din morți, ca și cum acest unic eveniment nu ar avea nici un sens pentru noi? Toate acestea se petrec din cauza slăbiciunii noastre, din cauza imposibilității noastre de a trăi statornic în „credință, nădejde și dragoste”, la acel nivel către care Hristos ne-a ridicat când a spus: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Sa”.

Slujbele Bisericii au fost de la început și încă sunt intrarea noastră înăuntru, comuniunea noastră cu viața nouă a împărăției. Biserica ne descoperă prin viața sa liturgică ceva despre care „urechea nu a auzit, ochiul nu a văzut și ceva ce încă nu a intrat în inima omului, dar Dumnezeu l-a pregătit pentru cei ce-L iubesc pe El”. Iar în centrul acestei vieți liturgice, ca inimă și apogeu al său, precum soarele care răsărind pătrunde în tot locul, stă Paștele. Acesta este ușa deschisă în fiecare an către negrăita frumusețe a împărăției lui Hristos, este pregustarea bucuriei veșnice care ne așteaptă, slava biruinței care, deși nevăzută, umple deja întreaga Creație. Slujbele Bisericii, în totalitatea lor, gravitează în jurul Paștelui și, prin urmare, anul liturgic, adică succesiunea timpurilor liturgice și a praznicelor, devine o călătorie, un pelerinaj către Paște, Sfârșitul care este în același timp și începutul: sfârșitul tuturor celor „vechi”, începutul vieții celei noi, puntea statornică ce leagă această lume cu împărăția deja descoperită prin Hristos.

FITNESS, AEROBIC, MIȘCARE ÎN PAȘI DE DANS.....SPORT!

În martie se împlinesc doi ani de când am început să “umblăm la sală”, spațiu aflat la etajul I al Casei de Cultură, și care, cu acordul D-lui Primar ne-a fost încredințat câteva ore pe săptămână.

În acești doi ani de zile, am reușit împreună cu “fetele mele”, (Eigel Erzsébet și Lucaci Enikő), să aducem un pic de bucurie și poate un pic mai multă sănătate persoanelor care frecventează aceste ore.

Fiecare sedință începe cu încălzirea specifică, iar exercițiile de la început sunt menite să fixeze pașii de bază și execuția corectă a mișcărilor. În această etapă este pregătit corpul pentru efort, scăzând considerabil riscul accidentărilor. Este foarte important să te simți confortabil, astfel și vestimentația pe care o alegem trebuie să fie cât mai lejeră. Este recomandată îmbrăcămintea din bumbac iar pantofii sport să fie cât mai comodi. De asemenea, nu putem uita de prosop, o sticlă de apă pentru a preveni deshidratarea și haine de schimb.

DE ce să frecventăm aceste ore?

În primul rând pentru că este un mod plăcut de a face mișcare, timp în care dai jos kilogramele în plus, îți eliberezi mintea de gândurile pesimiste, trupul de energii negative, cunoști oameni noi.

De îndată ce începi să iei parte la aceste ore, simți cum toți mușchii corpului încep să lucreze. Fiecare grupă musculară este pusă în mișcare. Caloriile arse diferă de la o persoană la alta, în funcție de nivelul de fitness la care s-a ajuns, cât și de intensitatea mișcărilor.

Așadar, un astfel de antrenament ajută la tonifierea și sculptarea corpului, la întărirea mușchiului inimii, toate în ACELAȘI TIMP. Odată cu transpirația sunt eliminate și

toxinele din organism.

Oboseala și stresul se acumulează de-a lungul timpului, dar practicând orice fel de sport reușim să reducem stresul, inhibițiile, ne binedispunem, ne încărcăm cu energie iar creierul produce endorfine, substanțe chimice care ajută la reducerea stresului și la îmbunătățirea sistemului imunitar.

Rezultatele dorite se vor vedea oricum în timp, în funcție de timpul alocat exercițiilor dar și de organismul fiecărei persoane în parte.

Din păcate, de cele mai multe ori, din lipsă de timp și de voință abandonăm aceste ore, dar după părerea mea este un lucru greșit deoarece, cel puțin două ore pe săptămână oricine are “dreptul” să aloce timp sănătății.

Mai bine de un an de zile, am fost rugate să ne ocupăm de copiii de la Fundația Sfântul Francisc (Szent Ferenc Alapítvány). Astfel, de Zilele Borsecului am reușit împreună cu ei să realizăm trei coregrafii pe care le-am prezentat pe scena mare. Copiii au mai dansat și la Festivalul Zânelor și la Casa de Cultură cu ocazia Sărbătorilor de Iarnă. Pentru noi a fost o bucurie enormă văzând interesul copiilor pentru aceste ore.

În prezent, în fiecare zi de joi avem două ore în care ne ocupăm doar de copii. (vezi poza de jos). Încercăm să le explicăm că nu este bine să petreacă mult timp stând în fața calculatorului sau telefonului, ci să practice orice fel de sport. Tot în ziua de joi avem încă o oră intensă pentru adulți. Perspectivele pe viitor, sunt îndreptate spre continuarea acestui program pentru un stil de viață cât mai sănătos.

În concluzie “it never gets easier, you only get better!” (niciodată nu devine mai ușor, tu ești cel care devine mai bun!).

Julianna Bordanciuc

foto: Julianna Bordanciuc

DESPRE LUNA MARTIE

Luna Martie are mai multe denumiri populare; sătenii îi mai spun Germănar (încolțitor), Mărțișor sau Făurel. Această lună de început de primăvara a născut multe superstiții, mai ales despre vreme, care acum este extrem de capricioasă și, cu toate acestea, este și foarte bună prevestitoare. Astfel, se zice că dacă luna Martie este vântoasă, luna Mai va fi frumoasă. Dacă în Mărțișor nu poți semăna ovăzul de ploi multe, nici toamna nu vei putea semăna grâul de ploi multe sau dacă va cânta cucul în Martie, anul va fi bogat. Altă superstiție spune că dacă Martie-i cu rouă, după Paști mult plouă.

În luna Martie se culeg primele flori de primăvară bune de leac, dar mai ales se fac pregătiri pentru ritualurile de magie de peste an: se culege urzică, cea dintâi plantă care te scapă de boală. Mai există superstiția că cine este răcit în luna lui Martie, va fi sănătos peste an.

Iată câteva dintre superstițiile lunii martie:

- Dacă în luna martie bat vânturi, atunci luna mai va fi frumoasă;
- Dacă în luna martie tună și fulgeră, atunci anul va fi unul mănos;
- Dacă în martie plouă mult, atunci toamna va fi una ploioasă;
- Dacă va cânta cucul în luna martie, atunci anul va fi unul bogat și rodnic, etc.

Obiceiul mărțișorului este o secvență a unui ritual de înnoire a timpului și anului și unul dintre cele mai îndrăgite obiceiuri pentru populația feminină.

Șnurul de mărțișor, alcătuit din două fire de lână răsucite, colorate în alb și roșu, sau în alb și negru, reprezintă prin alăturare, contrastele dintre: vară și iarnă, căldură și frig, lumină și întuneric, iubire și ură, viață și moarte. El se poartă de la 1 martie până când se aude cucul cântând, înfloresc cireșii, vin berzele sau rândunelele.

Legenda fără sfârșit – Dochia, Babele și Moșii – 1 – 9 Martie

Nesecatul izvor de datini și obiceiuri românești ne-a lăsat moștenire legenda fără sfârșit a Babei Dochia. Se spune „fără sfârșit” deoarece ea se repetă în fiecare an și așa va fi, probabil, până cine-știe când... Superstiția spune că în perioada 1 – 9 Martie

românii își aleg câte o zi din săptămână, de regulă ziua în care s-au născut, Luni sau Joi sau altă zi, și că, după cum va fi ziua: noroasă, însorită, geroasă, ploioasă, caldă, așa va fi tot anul celui ce și-a ales ziua respectivă. Aceste zile sunt așa-zisele BABE.

Legenda spune că Dochia avea o turmă de oi dată în grijă unor flăcăi. La sfârșitul lui Februarie, aceștia rătăceau pe munte cu oile, iar Dochia, furioasă, îi pedepsea și pleca, pe un ger cumplit, îmbrăcată cu 9 cojoace, să-și caute oile pe munte. A mers ce-a mers și în prima zi a lepădat un cojoc fiindcă se încălzise și oile tot nu le găsisse. În a 2-a zi vremea s-a îndreptat și Baba Dochia a mai lepădat un cojoc și a blestemat zeii care tot schimbau vremea. În a 3-a zi la fel. Și așa până-ntr-a 9-a când lepădase toate cojoacele din cauza vremii frumoase, își găsisse oile și voia să coboare în sat. Dar Martie, supărat de blestemele Dochiei, a luat cu împrumut de la frate-său Februarie, un ger napraznic pe care l-a abătut asupra Dochiei cea fără de cojoace, înghețând-o de vie. Alte legende spun că a fost prefăcută în stână de piatră; chiar în munții noștri Bucegi există o astfel de piatră numită BABELE. Oricum, Dochia și-a găsit sfârșitul în ziua a 9-a a lui Martie. Mare bucurie jos în sat, unde flăcăii tocmiți și pedepsiți de ea, au încins un „priveghi” strașnic, stropit cu câte 40 de pahare cu vin. Astfel, în 9 Martie de MOȘI, a rămas obiceiul ca bărbații să bea 40 de pahare; se mai spune că sunt 40 de pahare pentru 40 de Mucenici; și obiceiul să se facă așa-zisii „mucenici”: colaci unși cu miere și nucă în Moldova, opturi din cocă fierte cu nucă în alte zone, acestea toate pentru pomenire. Oricum, nu sunt singurele lucruri care se întâmplă la 9 Martie; la sate sunt aprinse focuri ritualice de purificare, cenușa fiind împrăștiată pe câmp pentru roade bogate sau în jurul caselor spre a le feri de rele. În mediul urban acest obicei nu se mai păstrează, dar, de MOȘI, încă se spune că dacă bărbații beau 40 de pahare, o să le meargă bine, iar femeile încă mai fac și la oraș „mucenici”. Cum vine după 8 Martie – ziua femeilor – e bine că au și bărbații o zi a lor, chiar dacă e numită „de MOȘI”. Dar tot nu credem să le facă bine 40 de pahare...

Articol preluat de pe internet

CONCERT

foto: Boronea Bianca

Pe data de 18 martie 2017, la Casa de Cultură din orașul Borsec a avut loc concertul susținut de elevii Liceului de Arte ”Nagy István” din Miercurea Ciuc. Profesorul îndrumător Péter Ernő, a precizat că scopul acestui spectacol a fost ca elevii să dobândească experiență, aceștia urmând să participe și la olimpiadă. Au ales această locație pentru că doi dintre elevi, Szereceán Tihamér și Pop Ștefan Cristian, să aibă ocazia să se afirme în fața publicului din orașul lor natal, Borsec. La organizarea acestui concert a luat parte și Pop Vera.

Alături de cei doi borseceni, au urcat pe scenă elevii: Péter Balázs Máté (cls. A III-a), Györgyice Ákos (cls. a V-a), Juhász Boylan Benedek (cls. a VII-a) și Vizi Norbert (cls. a XII-a), acompaniați la pian de către Kiss Lehel Sándor.

Traducere după: Kolbert Tünde

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE

Ciclul pascal

Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilejul, pentru români, de a trăi clipe de bucurie sfântă. Se antrenează un întreg ciclu de sărbători și evenimente, de la intrarea în Postul Mare până la Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile).

Pe planul culturii populare, începerea Postului Mare este marcată prin distracția care se face înainte de post, această poartă numele de fărșang, fasanc sau fashing. Este, de fapt, un carnaval al întregului sat.

Prima zi după Lăsata Secului se numea Lunea curată, când bătrânele începeau a țese pânză din care se făceau cămășile de Paște.

Jumătatea Postului Mare (miercurea din săptămâna a patra) era numită Miezul sau Miază Paresii (de la cuvântul Paresimi, care însemna Postul de 40 de zile). Era credință că tot ce se lucra în această zi se strica, nici un lucru neputând fi dus la bun sfârșit.

Un singur lucru se putea face în acesta zi: număratul ouălor și al calupelor de in, cânepă și lână. Pe vremuri, nu se luau ouă din cuibar, de la Lăsata Secului până în acesta zi. Atunci se strângeau și se numărau, ca să nu se strice până la Paște și ca găinile să facă mai multe ouă.

Ziua Sfântului Toader (prima sâmbătă din Postul Mare) este momentul în care se aduc prescuri și colivă la biserică. După sfîntirea de către preot, ele se dau de pomană pentru morți.

În ziua de Mucenici (Măcinici; sărbătoare cunoscută sub denumirea bisericească de Sfinții 40 de mucenici din Sevastia Armeniei și sărbătorită la 9 martie) gospodarii dădeau foc la gunoaie.

Buna Vestire (Blagoveștenia) simbolizează începutul mântuirii neamului omenesc. În această zi, Arhanghelul Gavriil i-a binevestit Sfintei Fecioare Maria zămislirea lui Mesia, cel de veacuri așteptat. În calendarul ortodox este zi de dezlegare la pește. La români există credință că până și cel mai sărac om trebuie să mănânce pește, ca să fie sănătos și iute că peștele tot anul. Dar există și credință de a lua întâi anafură de la biserică și a merge apoi la pescuit, unde se zice că pescarul va prinde mult pește. Se mai spune că, așa cum e vremea de Bunavestire, va fi și la Paști.

Sfântul Gheorghe este, pentru creștini, sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic militar, care a fost chinuit și omorât pentru Hristos, pe vremea împăratului Dioclețian.

Sâmbătă dinaintea Floriilor poartă numele de sâmbătă lui Lazăr, în amintirea lui Lazăr cel înviat de Mântuitorul din morți.

Duminică Floriilor (numită și a Stălpărilor) marchează momentul primirii triumfale pe care i-a făcut-o mulțimea Mântuitorului, la intrarea în Ierusalim. În această zi e obiceiul de a se sfinți, la biserică, ramuri de salcie.

Pentru români, Postul Mare este cel mai important și mai sfânt post de peste an. Fiecare încearcă să postească după putere,

mai ales prima săptămâna și Săptămâna Mare, să facă milostenie și fapte bune, să se împace cu cei cu care s-a certat.

Ultima săptămâna (Săptămâna Mare) este dedicată însă, în afară Postului, patimilor, răstignirii și punerii în mormânt a Domnului. Este cea mai aspră săptămâna de post. În toate bisericile se slujesc, seara, Deniile, iar dimineață slujbe speciale, care predispon la meditație asupra vieții creștine și a patimilor Domnului.

Deniile (slav. denii = zilnic) sunt slujbe specifice Postului Mare; Utrenii ale zilei următoare. Ele se desfășoară în prima, a cincea și ultima săptămâna a Postului, fiind cele mai frecventate de românii de astăzi. Rânduiala este de a se îmbracă în haine cernite sau, măcar, femeile să-și acopere capul cu o năframă neagră. E regulă că până la deniile din săptămâna a cincea să fie gata curățenia prin case și ogrăzi.

Fiecare zi din Săptămâna Mare are semnificația sa. Luni se pomenește Iosif cel cu bun chip, care a fost vândut de frații săi pe 30 de arginți, că și Mântuitorul. Marți se pomenește cele zece fecioare-cinci înțelepte și cinci nebune pentru că nu făcuseră fapte de credință și milostenie. Miercuri se pomenește femeia păcătoasă, care a spălat cu mir picioarele Mântuitorului, spre îngroparea Sa. În Joia Mare se prăznuiește spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul, Cina cea de Taină, rugăciunea din grădina Ghetsimani și vinderea Domnului de către Iuda.

Vinerea Mare (Vinerea Paștilor, Vinerea Seacă, Vinerea Patimilor) este zi de mare doliu a întregii creștinătăți pentru că în această zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul lumii. În fiecare an, în Vinerea Mare, coborâm în mormânt, împreună cu Hristos, pentru ca, mai apoi, să și înviem împreună cu El. Această coborâre și ridicare din groapa morții se face în chip simbolic, prin trecerea pe sub o masă aflată în mijlocul bisericii, pe care stă întins trupul mort al lui Iisus Hristos, întipărit pe Sfântul Epitaf. Sfântul Epitaf este un obiect de cult confecționat din pânză de in, mătase sau catifea, pe care se află imprimată sau pictată icoană punerii în mormânt a Domnului Iisus Hristos. Epitaf este un nume compus din două cuvinte grecești, "epi tafos", care înseamnă "pe mormânt". El reprezintă un fel de pecete așezată pe Sfântul Mormânt al Domnului. Deci, trecerea pe sub el închipuie chiar intrarea în Sfântul Mormânt cel dătător de Viață.

În Sfânta și Marea Vineri se face pomenirea "Sfintelor și Mântuitoarelor și înfricoșătoarelor Patimi ale Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos", adică: scuipările, lovirile peste față, palmele, insultele, batjocurile, haina de porfira, trestia, buretele, oțetul, piroanele, sulita, crucea și moartea.

Sâmbăta Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii; spre seară, creștinii se odihnesc pentru a putea participa la slujba de la miezul nopții. Fiind ultima zi a Postului Mare, era obiceiul că bătrânii și copiii să se împărtășească.

(continuare de pe pagina 6.)

Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști, începe din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte; la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos. Românii vin la Slujba Învierii, pentru a lua lumina. Apoi se duc pe la casele lor, revenind, dimineață, la biserică, în locurile unde se sfințește pască și prinoasele. În biserică este obiceiul ca în această noapte, să se sfințească pâinea numită paști, fie sub formă de anafură sau anafură amestecată cu vin. Legat de mielul pe care îl consumă românii de Paște în vremurile noastre, putem spune că preparatul tradițional, drobul a devenit, prin excelență, alimentul care se identifica, în actualitate, aproape complet, - la fel ca pasca și ouăle roșii - cu sărbătorile Paștelui. La biserică pasca este dusă într-un coș anume pregătit pentru Paște. După sfințirea din dimineață primei zile de Paște, pască dobândește puteri purificatoare, asemeni anafurei. Ea este sfințită și se consumă imediat după anafură. Tot în coșul care se duce la sfințit, femeile pun cârnați, ouă roșii și împistrite, colaci, brânză, slănină, drob, usturoi, sare, prăjituri și alte alimente.

Puteri deosebite i se atribuie și lumânării de la Înviere, care este păstrată șapte ani și aprinsă în caz de grindină, furtuni, sau mari primejdii. Noaptea Învierii este deosebită, ea simbolizând noaptea luminii, a izbăvirii omului din iad, din păcat și din moarte. Spun sfinții că întreagă omenire va învia după modelul Învierii lui Hristos.

Din acest moment salutul obișnuit este înlocuit cu cel de "Hristos a înviat", la care se răspunde "Adevărat a înviat", salut păstrat până la Înălțarea Domnului. Este o formă de mărturisire a Învierii și a credinței creștine.

La întoarcerea de la slujba de Înviere, creștinii pun într-un lighean un ou roșu și o moneda de argint, peste care toarnă apă neîncepută. Există apoi datină de a se spală, dându-și fiecare cu oul roșu peste obraz și zicând: "Să fiu sănătos și obrazul să-mi fie roșu ca oul; toți să mă dorească și să mă aștepte, așa cum sunt așteptate ouăle roșii de Paști; să fiu iubit ca ouăle în zilele Paștilor." Atunci când se dă cu banul pe față, se spune: "Să fiu mândru și curat ca argintul. Iar fetele zic: "să trec la joc din mâna-n mâna, că și banul", "să fiu ușoară ca și cojile de ouă, care trec plutind pe apă." În unele sate, în lighean se pune și o crenguța de busuioc existând credință că, dacă te speli cu el, vei fi onorat ca busuiocul. Familia creștină se așază apoi la masă pascală. După această masă, capul familiei ciocnește ouă cu soția și la formulă tradițională: "Hristos a înviat!" adaugă: "Hai să ciocnim ouă, ca să ajungem și la anul Paști frumoase, iar după moarte să ne vedem iarăși în ceruri!" Apoi ciocnesc și ceilalți membri ai familiei. De obicei, cinstea de a ciocni oul mai întâi revine celui mai în vârstă. Se crede că, făcând acest lucru, membrii familiei se vor vedea și pe lumea cealaltă.

Joia de după Paști (din sâmbătă luminată) mai este

numită Joia necurată sau Joia rea. Împreună cu prima joi de după Rusalii, formează, în credința populară din Transilvania, Joile verzi, ținute încă de femei, care cred că, dacă muncesc de aceste sărbători, le va merge rău. Cea mai mare sărbătoare din această săptămână este însă Izvorul Tămăduirii, ținută vineri. Sărbătoarea își are originea în a două jumătate a primului mileniu creștin, pe la anul 450, când se spune că viitorul împărat Leon cel Mare a întâlnit prin pădure un orb, care i-a cerut apă. El a căutat și a găsit un izvor, cu apa căruia s-a vindecat orbul. Iar când a devenit împărat (așa cum îi proorocise Maică Domnului când căuta izvorul) a zidit o biserică lângă izvorul tămăduitor, la care s-au făcut multe vindecări și minuni. În prezent, sărbătoarea se ține în cinstea Maicii Domnului, considerată Izvorul tămăduirii, ca Cea care L-a născut pe Hristos Dumnezeu, de la care vine tot darul. În această zi se face, în toate bisericile, aghiazmă, pentru tămăduirea de boli.

Duminică imediat următoare Învierii este numită Duminică Tomii, fiind ziua în care Hristos s-a arătat Apostolului Toma, care nu fusese cu ceilalți apostoli când li s-a arătat Domnul, și se îndoia de Învierea Mântuitorului. În popor se crede că raiul rămâne deschis de la Înviere până la această dată pentru sufletele aflate în iad. De asemenea, se crede că cei ce mor în această perioadă merg în rai pentru că, în acest interval, ușile raiului sunt deschise, iar ale iadului, închise. Despre cei ce se nasc în această perioadă, se spune că vor avea noroc toată viață.

Duminică Tomei se mai numește și Paștele mic.

După Înviere, la 40 de zile (în joia celei de a VI-a săptămâni) se sărbătorește Înălțarea Domnului, cunoscută, în popor și sub numele de Ispas. Este una din cele mai vechi sărbători creștine, serbată, în vremea creștinismului primar, odată cu Rusaliile. În zilele noastre, de Înălțare se fac pască, ouă roșii și cozonac, precum la Paște. Înălțarea este cunoscută că sărbătoarea eroilor; de aceea, se fac slujbe speciale și pomeniri ale morților la monumentele eroilor, în unele garnizoane militare și în biserici. În unele locuri se iese la holdă și se citesc rugăciuni pentru recolte. Mai demult se făceau și cununi de spice. În sâmbătă dinaintea Duminicii Mari sunt sărbătoriți Moșii de vara sau Moșii de Rusalii. Acum se dau de pomană vase pline cu băutură și mâncare și se slujesc parastase pentru morți.

Dacă adăugăm că, a două zi după Rusalii, este sărbătoarea Sfintei Treimi, putem spune că așa se încheie ciclul pascal la români. Acesta este cel mai important ciclu de sărbători creștine, alături de care își fac simțită prezența și obiceiurile populare, izvorâte fie din practici creștine foarte vechi, fie din vechi ritualuri folclorice. Adunate la un loc, ele alcătuiesc perioada cea mai sfântă din viața Bisericii și a oamenilor, constituind un important reper al comunității și spiritualității românești contemporane.

(continuare pe pagina 8.)

(continuare de pe pagina 7.)

Simbolistica ouălor de Paști la români

Multe dintre obiceiurile pascale sunt legate de ou. Obiceiul colorării ouălor s-a transmis creștinilor și este, din fericire, încă practicat, mai ales, la popoarele Europei și Asiei. Spre deosebire de alte țări ale Europei, unde obiceiul s-a restrâns sau a dispărut, la români a înflorit, atingând culmile artei prin tehnică, materiale, simbolistica motivelor și perfecțiunea realizării. Spiritualitatea românească păstrează și câteva legende referitoare la înroșirea ouălor. Cea mai cunoscută spune că, întâlnindu-se cu jidani, Maria Magdalena le-a spus că Hristos a înviat. Iar ei au răspuns că atunci va învia Hristos, când se vor înroși ouăle din coșul ei. Și pe dată, ouăle s-au făcut roșii. Se mai spune că, după Înviere, jidanii au aruncat cu pietre în Maria Magdalena. Iar pietrele se prefăceau în ouă roșii. Altă legendă spune că, sub crucea pe care a fost răstignit Hristos, Maria Magdalena a pus un coș cu ouă și ele s-au înroșit de la sângele ce cădea din rănile Domnului.

Simbolistica ouălor de Paști trebuie căutată înainte de nașterea lui Hristos, în timpuri străvechi. Oul era oferit în dar, fiind considerat simbol al echilibrului, creației, fecundității,

simbol al vieții și al reînnoirii naturii, obiceiul vopsirii lui fiind întâlnit la chinezi cu două mii de ani înainte de Hristos.

Vopsitul lor avea loc în joia din săptămâna de dinaintea Sfințelor Paști, cunoscută și sub denumirea de Joia Mare însă, niciodată în Vinerea Mare. Încondeierea sau "împistritul" ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiția românească. Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească. Există o anumită procedură privind inrosirea ouălor: mai întâi ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat și apoi se fierb în vopseala pregătită. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă "cu model".

În tradiția populară de la noi, oul roșu de Paști simbolizează sângele Domnului și ar avea puteri miraculoase, de vindecare, de îndepărtare a răului, fiind purtător de sănătate, frumusețe, vigoare și spor. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii.

Articol preluat: www.crestinortodox.ro/paste/obiceiuri-traditii-paste/

PASTĂ DE AVOCADO CU ROȘII

Este o rețetă ușor de făcut, gustoasă și de post.

Ingrediente: 1 avocado, 1/2 linguriță sare, 2-3 roșii mici cherry sau 1/2 mai mare, sucul de la 1/2 lămâie, 3-4 linguri ulei de

măslină, 1 cățel de usturoi

MOD DE PREPARARE

Avocado trebuie să fie foarte bine copt (dacă totuși se cumpără puțin mai tare atunci trebuie lăsat câteva zile).

Se taie pe lung fructul, se scoate sâmburele și cu o lingură sau linguriță se scoate miezul într-un bol și se zdrobește bine cu o furculiță sau se pune în blender și se pasează bine.

Se taie roșia cuburi mici și se amestecă cu avocado, se adaugă uleiul de măsline, sucul de lămâie, usturoiul ras pe răzătoarea mică, sarea și la alegere se poate și o ceapă verde tocată mărunt. Toate se pun în mini tocătorul electric..

Gata! Se poate servi pe pâine prăjită, doar cu legume ori cu șuncă și cașcaval și chiar și cu cașcaval vegetal.

Este delicioasă. Rețeta este preluată de pe site-ul www.bucataras.ro dar este încercată.

Poftă bună!

Foto: Ungureanu Nelu

Informații de stare civilă

DECEDAȚI:

Vild Elisabeta 09.11.1919 – 02.03.2017

Fazakas Ignác István 20.08.1661 – 20.03.2017

Danila Viorica 13.01.1948 – 25.03.2017

ANUNȚ

Ziarul apare cu sprijinul Primăriei Borsec și este distribuit gratis borsecenilor.

Dorim ca ziarul Izvoarele – la fel ca și ediția în limba maghiară – să cuprindă și articole trimise de către cetățenii Borsecului, membrii comunității.

Vă așteptăm în echipă!

Articolele se pot trimite la adresa de mail a Centrului Național de Informare și Promovare Turistică din Borsec: turism.borsec@gmail.com

Primăria Oraș Borsec • str. Carpați nr. 6/A

Tehnoredactare: Móra Attila SC. ARTMOBIL - GROUP SRL, Borsec • Tipografia: F&F INTERNATIONAL – Gheorgheni